דברי אמת — דברים

אלה הדברים כו'. דפרשנו העוסק בתורה לשמהזוכה לדברים הרבה ולא עוד כו' ומהו זוכה כו' פרשנו כמו ולא זכיתי שפרשו רז"ל ולא נצחתי וזה זוכה מנצח לדברי' הרב' מבטל גזירו' קשות ומפר עצות רעות של הפירוד וזה אלה הדברים פסל הדברים [הוא הדין] ע"י אשר דבר משה:

בפסיקתא הובא בילקוט הראובני אלה הדברים טוב לשמוע גערת חכם מאיש שומע שיר כסילים כו' ומה הוא התוכחה שהוכיח משה לישראל אלה הדברים. והוא תמוה ופרשנו בעזרתו ית'. דהנה כתיב קחו עמכם דברים ושובו אל ה' כי כשאדם רוצה לחזור בתשובה כשאינו כראוי נראה לו שהוא טוב העצה כשבא לפשפש במעשיו קודם ישיב על דבוריו היתרים כי [ברוב דברים] לא יחדל פשע ופשוט על לשון הרע פי' אבק לשון הרע שאין אדם ניצל מהם כידוע. וזה בא מזוהמת נחש שהיה בלשון הרע שדיבר עליו ית'. ע"כ אין אדם ניצל כ"ז שלא ניתקן זוהמת נחש וחטא אדם הראשון ונשמתו היתה באה"ר בשעת חטא ובזה פותח שער התשובה ובינה ומבין יותר כל חסרונותיו. וזה קחו עמכם דברים ושובו אל ה' והנה במעמד הר סיני ניתקן לגמרי חטא אה"ר ואח"כ בעגל חזרה. וזה אלה הדברים באלה הוא חטא עגל כדאיתא בגמרא גם אלה תשכחנה. הדברים ע"י זה באים דברים יתרים:

עוד שם אין מעמידין מצות של מעלה אלא תוכחת של מטה ואינו מובן לכאורה. ונראה דאיתא בזמן דאיכא תוכחה בעולם איכא שלום בעולם טובה בא לעולם ונחת רוח בא לעולם כו' וא"כ אפי' אם נגזר לרעה ר"ל מתבטל. וזה אין מעמידין מצות של מעלה פי' הגזירות המצוות למעלה אלא תוכחת של מטה וי"ל לשון ריב ומצה מצות של מעלה הקטרוגים כי בזה נעשה שלום כנ"ל ובא לעולם. וי"ל הרמז בזה כי ידוע עולמות העליונים נאצלו קודם לכאן ובפשיטות קודם נכרז למעלה ואח"כ בא למטה. וזה אלה פסל את הראשונים הנגזר בעולמית הראשונים ומי פעל זה לפסול אותם הדברים דברי תוכחה פועלים אלו:

כבר כתוב בהספרים שכתבתי וזה חדש ויברך אתכם כאשר דבר לכם כצ"ל קודם זה כי כשנמתק הדין בא פרנסה ועושר וזה שולחן בצפון מצפון זהב יאתה וזה ויברך אתכם כאשר דבר לכם לשון קשה ימתיק הדין ע"י זה ויברך אתכם:

ראה נתן ה' אלקיך לפניך את הארץ עלה רש כו' פרשנו בעזרתו ית' דאיתא שנה שרשה בתתילתה מתעשרת בסופה. לכאורה אינו מובן ובאמצע האיך תהי'. ופרשנו דאיתא בזוהר על המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר פי' סוף המדרגות של מעלה נתמלא מהמקור לקיימה מעושר. כי סוף של מעלה הוא תחלה של מטה. וכן י"ל מה שאמרו כל כנסי' שהיא לש"ש סופה להתקיים כי נתמלא מהמקור שפע להפיל פחד על המונעים וליתן שפע לאנשי כנסיה להתקיים. וכן כאן י"ל כי שנה גי' ספירה וכן עולם שנה נפש הוא רמז א' ודוק. וזה שנה שרשה מתחילתה מתעשרת

בסופה כי בהתערותא דלחתא נקרא תחלתו ובשפע הבא בה מלמעלה נקרא סופה סוף המדריגות והוא ה'. ועוד פרשנו שנקרא שנה כי אמרו אין טיפה יורדת כו' עד שטיפים עולות ושמעתי מרבי ז"ל הוא אהבה ויראה נ"ל הפירוש כי המקבל בהית לאיסתכולי בי' הוא יראה כמו שאמרו רז"ל יראתו זו הבושה ומסתמא יש להמקבל אהבה להמשפיע וזה שנה כמו עבר ושנה. וזה שנה שרשה כו'. וזה ראה נתן ה' לפניך כו'. עלה רש פי' בהכנעה לפניו ית' כנ"ל כי הכנעה גדולה מיראה וזה אל תירא ואל תחת לא בירא' ולא בפחד כי עמה גדולה מכולם: